

MEMORANDUM 2019-2024

De Stedelijke Adviesraad voor Personen met een Handicap (SAPH)

De SAPH is de schakel tussen het Kortrijkse stadsbestuur en personen met een handicap, hun belangenorganisaties en verenigingen.

De SAPH wil dat alle mensen kunnen deelnemen aan het dagelijkse leven!

De Adviesraad:

- geeft advies over de toegankelijkheid van openbare gebouwen en ruimten,
- geeft advies over de gebruiksvriendelijkheid van informatie en dienstverlening,
- signaleert problemen,
- sensibiliseert en mobiliseert,
- verdedigt de belangen van personen met een beperking.

Visie: naar een inclusieve stad

De SAPH ijvert voor een inclusieve samenleving, waar iedere burger – ongeacht zijn/haar beperkingen – ten volle aan kan deelnemen. De SAPH pleit ervoor dat onze stad op dit vlak een voortrekkersrol speelt.

Inclusie betekent dat de openbare ruimte en gebouwen voor iedereen fysiek toegankelijk zijn. We denken aan ouderen, gezinnen met kinderwagens, rolstoelgebruikers en mensen met (tijdelijk) beperkte mobiliteit.

Inclusie betekent ook dat alle aangeboden diensten, voorzieningen en informatie voor iedereen eenvoudig te gebruiken zijn. Enkele voorbeelden:

- alle stadsdiensten maken gebruik van klare taal,
- Vlaamse Gebarentaal wordt aangeboden bij lezingen in de bibliotheek, musea,...

- sollicitanten met een beperking krijgen dezelfde kansen, zonder daarbij beperkt te worden door fysieke of andere drempels.

Inclusie staat voor een gelijkwaardige en respectvolle behandeling van ieder mens, onverschillig zijn/haar fysieke en/of mentale mogelijkheden. Kortom, iedereen heeft belang bij inclusie!

Huidige legislatuur 2013-2018

De SAPH verheugt zich over de veelbelovende realisaties op vlak van inclusie tijdens de huidige legislatuur. De SAPH ervaart een goede samenwerking met de meeste stadsdiensten en departementen, die onze adviezen wel degelijk ter harte nemen en een grote bereidheid tonen om zich voor alle burgers in te spannen.

Van groot belang daarbij is de rol van de toegankelijkheidsambtenaar (momenteel Hanne Van Beneden). De toegankelijkheidsambtenaar is ons direct aanspreekpunt bij de stad, en coördineert alle initiatieven die inclusie bevorderen.

De SAPH verwacht dat, tijdens de volgende bestuursperiode, de toegankelijkheidsambtenaar nog meer ruimte en middelen krijgt om deze essentiële taak te vervullen.

Charter 'naar een toegankelijke gemeente'

De SAPH is bijzonder blij dat het zittende College het charter 'Naar een toegankelijke gemeente' heeft ondertekend. Dit charter kwam er op initiatief van Inter, het Vlaams expertisecentrum in toegankelijkheid en Universal Design. Het werd op 28 september 2017 voorgesteld. Met de ondertekening van dit charter engageerde Kortrijk zich als een van vijf pilotgemeenten in Vlaanderen.

Inmiddels zijn nog ruim 20 steden en gemeenten gevolgd.

Het charter beoogt een inclusieve samenleving, in overeenstemming met het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap. Het charter huldigt 'Universal Design' als centrale gedachte. Universal Design komt erop neer dat ieder ontwerp uitgaat van een grote diversiteit onder de gebruikers.

Leidende principes van Universal Design, te hanteren bij een ontwerp, zijn:

1. bruikbaar zijn voor iedereen,
2. flexibel in het gebruik,
3. eenvoudig en intuïtief gebruik,
4. begrijpelijke informatie,
5. marge voor de vergissingen,
6. beperkte inspanning,
7. geschikte afmetingen en gebruikersruimten.

Thema's voor de volgende legislatuur 2019-2024

Het komt er nu op aan om gedurende de komende bestuursperiode, het bovengenoemde charter verder in concreet beleid om te zetten. De SAPH benadrukt dat een werkelijk inclusieve stad pas mogelijk wordt als alle stadsdiensten en departementen de nodige inspanningen leveren. Anders dreigt dit charter dode letter te worden.

De SAPH noemt hieronder zeven belangrijke thema's, waar het toekomstige beleid zich op kan richten. Per thema geven we bovendien een aantal specifieke aandachtspunten.

1. Openbaar domein en gebouwen

De SAPH vraagt een permanente opvolging bij de toegankelijkheid van bouw- en renovatieprojecten. De opvolging door experts van Inter en ervaringsdeskundigen van de SAPH blijft noodzakelijk.

- Laat overheidsgebouwen een toonbeeld van toegankelijkheid zijn.
- Maak 'toegankelijkheid' tot een bindende voorwaarde bij de verlening van bouwvergunningen.
- Maak alle parken en sportcomplexen toegankelijk voor iedereen.
- Pak de vele voetpaden aan die, zowel binnen als buiten het stadscentrum, in zeer slechte staat verkeren.

2. Communicatie

De SAPH vraagt dat de informatie van de stad voor iedereen gebruiksvriendelijk is.

- Gebruik klare taal bij alle communicatie (brieven, folders, Stadskrant, website, ...).
- Communiceer duidelijk over de toegankelijkheid van evenementen (gebruik altijd de universele toegankelijkheidspictogrammen op websites, folders, affiches, ...).
- Besteed aandacht aan digitale toegankelijkheid van de stadswebsites, bijvoorbeeld voor personen met een visuele beperking (zie Belgisch kwaliteitslabel AnySurfer).

3. Opleiding en tewerkstelling

De SAPH vraagt dat de stad als werkgever en aanbieder van opleidingen het goede voorbeeld geeft. Ook daar waar de stad niet de hoofdbevoegdheid heeft, zoals in het onderwijs, zou het stadsbestuur zijn invloed kunnen aanwenden om inclusie te bevorderen.

- Laat onze stad minstens de Vlaamse norm halen van 3 procent werknemers met een functiebeperking in overheidsdienst.
- Voorzie aangepaste werkplekken en hulpmiddelen voor werknemers met een beperking in overheidsdienst.
- Waak erover dat schoolgebouwen en opleidingscentra binnen onze stad voor iedereen toegankelijk zijn.

4. Mobiliteit en openbaar vervoer

De SAPH pleit ervoor dat iedereen zich gemakkelijk en veilig kan verplaatsen binnen en rondom onze stad.

- Voorzie voldoende voorbehouden parkeerplaatsen voor personen met een handicap die aan de wettelijke toegankelijkheidsnormen voldoen.
- Voorzie in vlot toegankelijk openbaar vervoer van en naar het stadscentrum (denk aan busverbindingen met parkeerterreinen buiten het centrum).
- Behoud de taxibonnen en het aangepast vervoer voor mensen met verminderde mobiliteit.
- Blijf waken over de toegankelijkheid van de stationsomgeving tijdens de werkzaamheden.

5. Vrije tijd: sport, cultuur en evenementen

De SAPH herinnert eraan dat, in een inclusieve samenleving, werkelijk iedereen kan genieten van culturele en sociale activiteiten.

- Stimuleer de toegankelijkheid van horeca (onderrijdbaar meubilair, toegankelijk sanitair, ...).
- Maak de voorstellingen in theater en schouwburg inclusief (via audiodescriptie voor blinden, assistentie, een ringleiding, een tolk Vlaamse gebarentaal, ...).
- Stimuleer sportclubs en jeugdverenigingen zich open te stellen voor kinderen met een beperking.
- Behoud goede initiatieven als de UIT-pas.
- Behoud de aandacht voor een divers publiek bij grote evenementen als de Sinksenfeesten (voorzie bijvoorbeeld assistentie door stewards, voorzie aangepaste toiletten en voldoende voorbehouden parkeerplaatsen voor personen met een handicap dicht bij de evenementen).

6. Wonen

Gelet op de toenemende vergrijzing zal er almaar meer nood zijn aan woningen voor mensen met beperkingen.

- Stimuleer het ontwerp en de bouw van huizen/flats volgens het 'levenslang wonen'-principe.
- Garandeer de basistoegankelijkheid bij sociale woningbouw (zowel in de woning als in de omgeving daarvan).
- Verbeter de informatievoorziening rond (on)toegankelijke woningen.

7. Zorg voor mensen

Ook de SAPH krijgt regelmatig onrustwekkende berichten over misstanden in woonzorgcentra. De SAPH beklemtoont daarom dat het rendementsdenken en het streven naar efficiëntie nooit ofte nimmer mogen primeren op de zorg voor mensen.

- Draag de visie uit dat iedereen recht heeft op een menswaardige zorg 24/7.
- Voorzie toereikende, financiële middelen voor de woonzorgcentra van de stad.
- Laat mensen niet vereenzamen: zorg gaat verder dan wassen en verplegen; mensen hebben ook nood aan sociale contacten.

Citaat uit het charter 'Naar een toegankelijke gemeente':

"Goede ontwerpen creëren mogelijkheden en ondersteunen de gebruiker, slechte ontwerpen belemmeren en sluiten mensen uit."

ADVIESRAAD
VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP